

Processteg	Risk	IP Sigill	
		åtgärd/ Sigill-regel	verifieringskrav
	CCP; Critical Control Point/ Kritisk kontrollpunkt		Regler som finns i handboken för spannmål&oljeväxter; utgåva 2011:11
	QCP; Quality Control Point/ Kvalitetskontrollpunkt		Regler som omges med en blå ram kan också vara åtgärd för andra identifierade risker.
	Endast spannmål, trindsäd (oljeväxter)		
	Endast grovfoder		
<p>I denna faroanalys har risker klassificerats som CCP, kritiska kontrollpunkter eller QCP kvalitetskritiska kontrollpunkter. Avgörande för klassificeringen har varit om den identifierade risken utgör en fara för det djur som utsätts för risken. Det betyder att en CCP i detta schema inte behöver utgöra en livsmedelsfara ur humanperspektivet.</p> <p>Normalt ska risker värderas utifrån grad av allvarighet och sannolikhet. Det som också utmärker risker i ett produktionsflöde inom primärproduktion är att varje observerad risk i processkedjan nästan alltid får allvarliga konsekvenser i senare led, varför risken bara kan åtgärdas där den uppträder. Detta förklarar mångfalden av kritiska kontrollpunkter i denna faroanalys. Det går med visshet att ange ännu fler risker för kontaminering, men de som faktiskt har utelämnats är visserligen sannolika, men har ändå utelämnats då de betraktats som engångshändelser.</p>			
Mo 1 CCP Odlingsförberedelser Växtodlingsplan, inkl. bedömning av odlingsplats och förberedelser före sådd.	Mo1.1 CCP Risk för kemisk och mikrobiologisk kontaminering från mark.	Det ska göras en riskbedömning för varje ny, tillkommande produktionsplats samt för befintliga platser om verksamhet eller förutsättningar och omständigheter för produktion förändras.	Företaget ska kunna visa en dokumenterad riskbedömning där man tagit hänsyn till risker för <ul style="list-style-type: none"> - livsmedelssäkerhet, - miljö Det ska framgå av bedömningen att den omfattar <ul style="list-style-type: none"> - tidigare verksamhet på platsen och - den nya verksamhetens påverkan på angränsande produktion och omgivande miljö. Finns det tvivel om platsens lämplighet måste man förvissa sig om den är lämplig eller inte, t.ex genom kompletterande analys av jord. Observera risker för höga halter av kadmium i rotfrukter och brödspannmål; vete, havre. Om en produktionsplats bedöms som olämplig för verksamheten, ska företaget avstå från att ta den i bruk. Se stödmaterial.

	Mo1.2 CCP Kontamineringsrisk p.g.a höga halter av Cd i marken.		Godkänd kadmianalys ska finnas före leverans av vårvete, höstvete och havre.*	Företaget ska: a) kunna uppvisa max 10 år gammalt godkänt jordprov eller b) årligen kunna uppvisa godkänt kärnprov. Villkor för godkänt jordprov: – max 0,30 mg Cd/kg lufttorr jord. Villkor för godkänt kärnprov: – höstvete och havre: max 0,08 mg Cd/kg kärna – vårvete: max 0,10 mg Cd/kg kärna. Dispens från kärnprov kan ges i fem år om tre års kärnprov visat låga kadmiumhalter, förutsatt att gödselmedel med lågt kadmiuminnehåll använts (se regel 8.8 B).
Grundförutsättningar, odlingsförberedelser	GF 1.1 Förebyggande åtgärd för att undvika kontaminering av grödan p.g.a markens egenskaper.		En växtodlings- och gödslingsplan för kommande säsong ska vara upprättad före växtodlingssäsongens början.	Företaget ska för mark som ingår i den certifierade verksamheten: a) upprätta en växtodlings- och gödslingsplan.** (Se bl.a krav i Nationella branschriktlinjer för att undvika Fusariumtoxiner i spannmål)
	GF1.2		Växtodlings- och gödslingsplanen ska innehålla följande uppgifter per skifte/ odlingsplats: - förfrukt - årets gröda samt sort - förväntad skörd*** - behov av växtnäring och kalk grundat på förväntad skörd, grödans behov, markkartering och markens skattade växtnäringsleverans under säsongen (förfruktseffekt, stallgödsels långsiktiga leverans, kvävefixering) - planerad giva av N, P och K i mineralgödsel, stallgödsel eller andra organiska gödselmedel.	Företaget ska: a) spara planen till nästkommande revision.
	GF1.3 Förebyggande åtgärder för att undvika mikrobiologisk och kemisk kontaminering från gröda som infekterats med särskilt skadliga svampsjukdomar.			

Grundförutsättningar, odlingsförberedelser	GF 1.3.1 CCPFörebyggande specifika åtgärder mot Fusarium	Åtgärder för att undvika fusariumangrepp ska vidtas.	Företaget ska a) ha kännedom om och beakta "Nationella branschriktlinjer för att undvika Fusariumtoxiner i spannmål" b) kunna redogöra för att förebyggande åtgärder vidtagits (jordbearbetning, skörderester, växtföljd, förfrukt, sortval etc.).
	GF1.3.2 CCP Förebyggande specifika åtgärd mot Mjöldryga	Åtgärder för att undvika mjöldryga i spannmål ska vidtas.	Företaget ska a) ha kännedom om och beakta "Nationella branschriktlinjer för livsmedels- och fodersäkerhet vid produktion av spannmål. Oljevaxter och trindsäd." b) kunna redogöra för att förebyggande åtgärder vidtagits (t.ex. rent utsäde, djup höstplöjning, god dränering, växtföljd.)
	GF1.3.3 QCP Risk för mikrobiologisk och kemisk kontaminering från gröda som infekterats med kvalitetsnedsättande svampsjukdomar.	Förebyggande åtgärder ska vidtas för att undvika smitta och kontaminering från svampsjukdomar och ogräs som kan orsaka allvarliga kvalitetsförsämringar hos fodergrödan.	Åtgärderna kan vara av generell karaktär; växtföljd, sortval, utsädeskvalitet, hygienåtgärder (ex. tvätt av maskiner och utrustning) för att förhindra smittspridning mellan fält. Då smitta och kontaminering har konstaterats ska detta beaktas i odlingsplanering så att speciella åtgärder kan vidtas för att förhindra vidare spridning och angrepp av aktuell skadegörare.
	GF1.4 CCP Risk för kemisk kontaminering från inblandning av giftiga ogräs i vallfoder.	I slåtterval och betesmark ska såväl giftiga som oönskade växter undvikas.	Aktuella skiften ska inspekteras med avseende på giftiga och oönskade växter. Vid förekomst ska, beroende på vilken typ av oönskad/e växt/ere det handlar om, åtgärder vidtas för att förhindra att inblandningen sker i foder eller att djuren av misstag äter av dessa.
In4 Gödsel; före sådd eller i samband med sådd.			
Grundförutsättningar, åtgärder i grödan	GF3.1.1 Förebyggande åtgärder mot risker för korskontaminering; mikrobiologisk och kemisk, vid hantering av gödselmedel.	Lagring (och hantering) av gödsel ska ske så att foder och livsmedel inte förorenas.	Företaget ska: a) lagra mineral- och stallgödsel väl åtskilt från foder, plantor och livsmedel.

GF3.1.2	Lagring av stallgödsel ska ske på ett säkert sätt för att skydda människor, djur och miljö.	På företaget ska finnas: a) täta lagringsutrymmen för stallgödsel T b) tillräckligt stor lagringskapacitet* T c) skydd mot nedstörtning runt gödselbehållare. Det ska finnas ett tätt stängsel eller ett stabilt lock om kanten ligger mindre än 1,20 m ovanför marken** i vissa områden*** även: d) stabilt svämtäcke eller täckning på urin- och flytgödselbehållare T e) påfyllning av gödselbehållare ska ske under täckning.
GF3.2 Myndighetskrav (SJV)	Organiska gödselmedel som har animaliskt ursprung (ej stallgödsel), ska användas med försiktighet och endast efter att anmälan gjorts till Jordbruksverket.	Krav på anmälan avser företag med produktionsdjur. Anmälan till Jordbruksverket ska kunna styrkas.
In4.1 QCP Kontamineringsrisk av slam; tungmetaller och patogener.	Avloppsslam från reningsverk ska inte användas.	Företaget ska: a) avstå från spridning av avloppsslam vid odling av certifierade grödor b) avstå från att gödsla skiften med avloppsslam på mjölkgårdar där foder odlas till certifierade djur (LRF Mjölks policy). Observera lagkravet om att det ska ha gått minst 10 månader mellan spridning av avloppsslam och skörd av vallfoder eller rotfrukter som
In4.2 QCP Kontamineringsrisk; kemiska och mikrobiologiska vid användning av organiska gödselmedel.	Endast hygieniserade, kvalitetssäkrade avloppsfraktioner och restprodukter med känt näringsinnehåll och garantier vad det gäller dess innehåll av metaller och andra föroreningar, får användas. **	På företaget är tillåtet att använda: a) rötresten godkända enligt SPCR120, anläggningskategori A, med tilläggskrav på kadmiumbalans för att säkerställa att inte nivån ökar i marken. Användningen av certifierade rötresten är begränsad till spannmål, rotfrukter, potatis och konservärt b) kvalitetssäkrade restprodukter från industriprocesser
In4.3 QCP Kontamineringsrisk av Cd kan förstärkas vid användning av gödselmedel med högt innehåll av Cd.	Gödselmedel med lågt kadmiuminnehåll ska användas.	Företaget ska: a) använda NP- och NPK-produkter med max 12 mg Cd per kg P b) använda P- och PK-produkter med max 30 mg Cd per kg P.

	In4.4.1 CCP Generella kontamineringsrisker; kemiska och mikrobiologiska, vid användning av organiska gödselmedel.		Före användning ska organisk gödsel bedömas med avseende på risker för foder- och /livsmedelssäkerhet samt risker för spridning av växtsjukdomar och ogräs.	Företaget ska kunna visa att man gjort en riskbedömning samt vidtagit lämpliga åtgärder för att förhindra olägenheterna med användning av organiska gödselmedel avseende livsmedelssäkerhet samt risker för spridning av växtsjukdomar och ogräs. Riskbedömningen ska dokumenteras och omfatta alla certifierade produkter där organiska gödselmedel har använts.
	In4.4.2		Risker för spridning av svampsjukdomar med stallgödsel ska beaktas avseende typ av svampsjukdom, tidpunkt för spridning och metod för nedbrukning.	Redogörelse ska kunna lämnas över utförda åtgärder. Särskilt utpekade problem gäller för t.ex. stinksot, E.coli, Salmonella och klostridier.
In3 Herbicider före sådd eller i samband med sådd				
	In3.1.1 CCP Kemisk kontaminering från höga halter av rests substanser p.g.a felaktig användning av ogräsmedel; preparat, tidpunkt, dos, vätskemängd etc..		Enbart växtskyddsmedel som är godkända i Sverige får användas och endast enligt anvisningar på etikett.	Företaget ska genom sprutjournalen kunna visa att a) endast godkända preparat används. b) preparaten används i enlighet med angivna användningsområden (på etikett/ produktblad)
	In3.1.2		Utförda växtskyddsbehandlingar ska journalföras. Stödmaterial: Odlingjournal	a) Den som utför en växtskyddsbehandling är skyldig att dokumentera nödvändiga uppgifter (se punkt 2.23) utan dröjsmål. b) Om behandling utförts av utomstående (se punkt 2.19) ska företaget spara original eller kopia av växtskyddsjournal. c) Det certifierade företaget ska spara journalen i minst tre år.

	In3.1.3	Journal för utförd växtskyddsbehandling ska innehålla uppgifter som bekräftar att hänsyn tagits till miljö och livsmedelssäkerhet. Stödmaterial: Odlingsjournal	a) Den som utfört växtskyddsbehandlingen ska i journalen notera obligatoriska uppgifter om; - preparat; handelsnamn eller aktiv substans - dos - tidpunkt; datum och klockslag - plats - vem som utfört bekämpningen - motiv till behandlingen - karenstid - skördedatum (se också punkt 3.1 för detaljer) OBS! Uppgifter om karenstid och skördedatum kan alternativt föras i skördejournal el.likn. under förutsättning att plats och tidpunkt för växtskyddsbehandling kan spåras till sprutjournalen. b) Om bigiftiga preparat används ska journalen kompletteras med uppgifter avseende; - förekomst av blommande vegetation (gröda eller ogräs) - val av tidpunkt för behandling med hänsyn till pollinerande insekter. c) Har behandling med växtskyddsmedel gjorts utomhus tillkommer följande uppgifter - temperatur- och vindförhållanden - skyddsobjekt - skyddsavstånd till skyddsobjekt - försiktighetsmått som iakttagits till skydd mot miljöpåverkan vid påfyllning och rengöring
Mo 2 Sädd			
In1 Utsäde;	GF2.1 Förebyggande åtgärd för att undvika kemisk/ mikrobiologisk kontaminering.	Genmodifierat utsäde och plantmaterial får ej användas i företagets verksamhet.*	Företaget ska: a) inte hantera/odla GMO-gröda inom företaget (förbudet avser hela företagets verksamhet) b) kunna uppvisa fakturor eller leveranssedlar på inköpt utsäde och plantmaterial. c) kunna uppvisa fakturor eller leveranssedlar på inköpt utsäde, plantmaterial och foder.**
	In1.1 QCP Kvalitetsförluster p.g.a felaktiga val av sort.	Sortval/ val av resistent sorter ska göras så att utbrott och spridning av skadegörare kan förhindras.	Företaget ska kunna motivera för val av sorter utifrån förekomst av skadegörare.

	In1.2 QCP		Det utsäde som används ska vara analyserat med avseende på grobarhet och sundhet.	Företaget ska: a) kunna uppvisa analysresultat på grobarhet och sundhet.
	In1.3 QCP Kvalitetsförluster p.g.a felaktiga val av utsäde		Utsädeskvalitet och val av betning ska göras så att spridning av utsädesburen smitta kan förhindras.	Företaget ska kunna motivera för val av utsädeskvalitet/ betning utifrån förekomst av skadegörare.
	In1.1 CCP		Betat utsäde ska förvaras i tätt emballage som har tydlig märkning.	Företaget ska: a) förvara betat utsäde i tätt emballage b) märka emballage tydligt.
	In3.1.1 CCP Kemisk kontaminering från höga halter av rests substanser p.g.a felaktig användning av växtskyddsmedel; preparat, tidpunkt, dos, vätskemängd etc..		Enbart växtskyddsmedel som är godkända i Sverige får användas och endast enligt anvisningar på etikett.	Företaget ska genom sprutjournalen kunna visa att a) endast godkända preparat används. b) preparaten används i enlighet med angivna användningsområden (på etikett/ produktblad)
	In3.1.2		Utförda växtskyddsbehandlingar ska journalföras.	
	In3.1.3		Journal för utförd växtskyddsbehandling ska innehålla uppgifter som bekräftar att hänsyn tagits till miljö och livsmedelssäkerhet.	
Mo 3 Åtgärder i grödan.				
Grundförutsättningar, åtgärder i grödan	GF3.1.1 Förebyggande åtgärder mot risker för korskontaminering; mikrobiologisk och kemisk, vid hantering av gödselmedel.		Lagring (och hantering) av gödsel ska ske så att foder och livsmedel inte förorenas.	Företaget ska: a) lagra mineral- och stallgödsel väl åtskilt från foder, plantor och livsmedel.
	GF3.1.2		Lagring av stallgödsel ska ske på ett säkert sätt för att skydda människor, djur och miljö.	På företaget ska finnas: a) täta lagringsutrymmen för stallgödsel T b) tillräckligt stor lagringskapacitet* T c) skydd mot nedstörtning runt gödselbehållare. Det ska finnas ett tätt stängsel eller ett stabilt lock om kanten ligger mindre än 1,20 m ovanför marken** i vissa områden*** även:

	GF3.2 Myndighetskrav (SJV)	Organiska gödselmedel som har animaliskt ursprung (ej stallgödsel), ska användas med försiktighet och endast efter att anmälan gjorts till Jordbruksverket.	Krav på anmälan avser företag med produktionsdjur. Anmälan till Jordbruksverket ska kunna styrkas.
In4 Gödsel; Val av gödselmedel, hantering, lagring och spridning.	In4.1 QCP Kontamineringsrisk av slam; tungmetaller och patogener.	Avloppsslam från reningsverk ska inte användas.	Företaget ska: a) avstå från spridning av avloppsslam vid odling av certifierade grödor b) avstå från att gödsla skiften med avloppsslam på mjölkgårdar där foder odlas till certifierade djur (LRF Mjölks policy). Observera lagkravet om att det ska ha gått minst 10 månader mellan spridning av avloppsslam och skörd av vallfoder eller rotfrukter som ska utfodras djur. Detta gäller även för djur som inte ska säljas som certifierade. I IP SIGILL gäller vid inträde, nyarrande eller köp av mark en karenstid på tre år före skörd efter spridning av avloppsslam.
	In4.2 QCP Kontamineringsrisk; kemiska och mikrobiologiska vid användning av organiska gödselmedel.	Endast hygieniserade, kvalitetssäkrade avloppsfraktioner och restprodukter med känt näringsinnehåll och garantier vad det gäller dess innehåll av metaller och andra föroreningar, får användas. **	På företaget är tillåtet att använda: a) rötresten godkända enligt SPCR120, anläggningskategori A, med tilläggskrav på kadmiumbalans för att säkerställa att inte nivån ökar i marken. Användningen av certifierade rötresten är begränsad till spannmål, rotfrukter, potatis och konservärt b) kvalitetssäkrade restprodukter från industriprocesser godkända av IP SIGILL ** c) källsorterade avloppsfraktioner från enskilda hushåll under förutsättning att dessa är kvalitetssäkrade enligt ett etablerat system. Användningen är begränsad till spannmål.
	In4.3 QCP Kontamineringsrisk av Cd kan förstärkas vid användning av gödselmedel med högt innehåll av Cd.	Gödselmedel med lågt kadmiuminnehåll ska användas.	Företaget ska: a) använda NP- och NPK-produkter med max 12 mg Cd per kg P b) använda P- och PK-produkter med max 30 mg Cd per kg P.

	In4.4.1CCP Generella kontamineringsrisker; kemiska och mikrobiologiska, vid användning av organiska gödselmedel.		Före användning ska organisk gödsel bedömas med avseende på risker för foder- och /livsmedelssäkerhet samt risker för spridning av växtsjukdomar och ogräs.	Företaget ska kunna visa att man gjort en riskbedömning samt vidtagit lämpliga åtgärder för att förhindra olägenheterna med användning av organiska gödselmedel avseende livsmedelssäkerhet samt risker för spridning av växtsjukdomar och ogräs. Riskbedömningen ska dokumenteras och omfatta alla certifierade produkter där organiska gödselmedel har använts.
	In4.4.2		Risker för spridning av svampsjukdomar med stallgödsel ska beaktas avseende typ av svampsjukdom, tidpunkt för spridning och metod för nedbrukning.	Redogörelse ska kunna lämnas över utförda åtgärder. Särskilt utpekade problem gäller för t.ex. stinksot, E.coli, Salmonella och klostridier.
In3; Behandling med herbicider och växtskyddsmedel. Inkluderar inköp, transport, lagring, beslut om åtgärder, tillredning av sprutvätska, spridning och sköljning/ rengöring/kvittblivning av överskott.				
	In3.1.1CCP Kemisk kontaminering från höga halter av rests substanser p.g.a felaktig användning av växtskyddsmedel; preparat, tidpunkt, dos, vätskemängd etc..		Enbart växtskyddsmedel som är godkända i Sverige får användas och endast enligt anvisningar på etikett.	
	In3.1.2		Utförda växtskyddsbehandlingar ska journalföras. Stödmaterial: Odlingsjournal	
	In3.1.3		Journal för utförd växtskyddsbehandling ska innehålla uppgifter som bekräftar att hänsyn tagits till miljö och livsmedelssäkerhet. Stödmaterial: Odlingsjournal	
	In3.1.4		Angivna karenstider enligt journalförda växtskyddsbehandlingar ska följas.	Rutiner som säkerställer att karenstider följs ska finnas på företaget och vara väl kända av all personal, inkl. ledning.

	<p>In3.2.1 CCP Kemisk kontaminering från höga halter av rests substanser p.g.a felaktig hantering och lagring av växtskyddsmedel.</p>	<p>Växtskyddsmedel ska förvaras på ett säkert sätt för människor, djur och miljö.</p>	<p>a) Förvaring/lagring av växtskyddsmedel (klass 1L och 2L) ska uppfylla följande krav; - frostfritt utrymme - väl ventilerat (särskilt förråd man kan gå in i) - kunna kvarhålla läckage och spill genom: • täta golv, vägsocklar och tröskel • annan anordning; backar, brickor etc. som kan kvarhålla spill - låst utrymme (inkl. t.ex. låsbart skåp eller låda) b) För hantering av spill ska det finnas omedelbar tillgång till absorberande medel; sågspån, absol eller liknande, samt redskap och behållare för hantering av spill. c) Tillträde till växtskydds-förrådet ska vara begränsat till den/de personer som har giltigt kunskapsbevis för användning av växtskyddsmedel.</p>
	<p>In3.2.2</p>	<p>Växtskydds-förrådet ska hållas i god ordning och lagret ska regelbundet inventeras och uppdateras så att risken för förväxling mellan preparat minimeras.</p>	<p>a) Innehållet i växtskydds-förrådet ska redovisas i en inventarielista, som ska uppdateras minst två ggr per år. b) Listan ska dateras och signeras och innehålla uppgifter om produkt-namn/handels-namn samt kvantitet. c) Inventarielistan ska stämmas av mot aktuella uppgifter om godkända preparat från ansvarig myndighet eller annan betrodd</p>
	<p>In3.2.3</p>	<p>Hantering av växtskyddsmedel ska ske på ett</p>	<p>a) Hantering av växtskyddsmedel måste ske väl åtskilt från</p>
	<p>In3.2.4</p>	<p>Vid tillredning av sprutvätska ska det finnas utrustning och hjälpmedel som möjliggör att rätt koncentrationer och avsedda doser uppnås.</p>	<p>Lämpliga hjälpmedel såsom liter/dl/ml-mått, väg, doseringstabeller, etc. ska finnas tillgängliga vid behov för den som blandar sprutvätska.</p>
	<p>In3.3.1 CCP Kemisk kontaminering från höga halter av rests substanser p.g.a felaktig användning av växtskyddsmedel.</p>	<p>Kemiska växtskyddsmedel får ej användas för att avdöda innan skörd eller för avstrykning i samband med skörd.*</p>	<p>Företaget ska: a) genom sprutjournal kunna uppvisa att kemisk avdödning innan skörd eller kemisk avstrykning i samband med skörd inte utförts.</p>
	<p>In3.3.2 CCP</p>	<p>Stråförlösningsmedel får inte användas i vete, havre, korn eller rågvete.</p>	<p>Företaget ska: a) genom sprutjournal kunna uppvisa att stråförlösnings-medel inte använts i vete, havre, korn eller rågvete b) om stråförlösningsmedel används i råg, kunna uppvisa rätt användning.</p>

	In3.4.1 CCP Kemisk kontaminering från höga halter av rests substanser p.g.a brister i förfarandet vid spridning av växtskyddsmedel.	Den som utför behandling med växtskyddsmedel på företaget ska ha giltigt tillstånds-/kunskapsbevis.	Företaget ska kunna visa upp att den som utför behandling har: a) behörighetsintyg för att få använda medel i klass 2L b) tillstånd (utfärdas av länsstyrelsen) för medel i klass 1L c) särskild behörighet för betning av utsäde (om betning sker). Detta är ett extra tvärvillkor.
	In3.4.2 CCP Kemisk kontaminering från höga halter av rests substanser p.g.a brister i förfarandet vid spridning av växtskyddsmedel.	Om någon utomstående anlitas för att utföra växtskyddsbehandlingar ska det finnas dokument som visar att IP SIGILLs regler angående bekämpning efterföljs.	Företaget ska ha: a) ett skriftligt avtal*** med företaget/utföraren där utföraren av tjänsten åtar sig att följa gällande regler i IP SIGILL b) en kopia av tillstånds-/kunskapsbevis för sprutföraren. Observera att även kopia på godkänt funktionstest och kopia på aktuell sprutjournal ska finnas tillgängligt.
	In3.4.3 CCP Kemisk kontaminering från höga halter av rests substanser p.g.a brister i förfarandet vid spridning av växtskyddsmedel.	Påfyllning av växtskyddsmedel samt ut och invändig rengöring av sprutan ska ske på ett säkert sätt.	För alla sprutor som används inom företaget gäller att: a) någon av nedanstående metoder ska användas: - påfyllning på biobädd - påfyllning på tät platta med uppsamling (uppsamlat spill från plattan ska spridas på fält med biologiskt aktiv mark) - med mobil påfyllnings- och rengöringsutrustning ute i fält på biologiskt aktiv mark (om sprutresterna sprids på redan behandlad gröda måste det säkerställas att inga max-doser överskrids) - vid påfyllning direkt från vattendrag, brunn eller liknande ska en separat pump finnas (dvs. inte sprutans egen pump), som förhindrar att bekämpningsmedel kan läcka ut i vattendraget b) vid påfyllning och rengöring ska det vara ett skyddsavstånd på 30 m till brunnar, diken, vattendrag och sjöar.
	In3.5 CCP Kemisk kontaminering från höga halter av rests substanser p.g.a tekniska brister i spridningsutrustning.	Godkänt funktionstest för sprututrustning får vara max 2 år gammalt. Om sprutan används mer än 25 ha per rampmeter och år, ska den funktionstestas inför varje säsong.	För spruta som används inom certifierad produktion gäller att: a) protokoll från godkänt funktionstest av egen spruta ska finnas tillgängligt.
Mo 4 Skörd	Mo4.1 CCP Kemisk och mikrobiologisk kontaminering från skördemaskin/-utrustning;	Tröskor och upptagare och annan utrustning för hantering av skördade produkter ska ges service och underhåll samt rengöras så att driftsstörningar och kontaminering av skördade produkter undviks.	Det ska finnas rutiner som säkerställer att maskiner och utrustning för skörd underhålls och rengörs i tillräcklig omfattning för att undvika kontaminering av skörden. Ansvarig personal ska kunna redogöra för vilka rutiner och åtgärder som tillämpas.

	Mo4.2 CCP Kemisk och mikrobiologisk kontaminering i samband med skörd.		Besiktning av grödan inför skörd och mätning av fukthalt ska genomföras.	Företaget ska kunna redogöra för rutiner för besiktning och mätning av vattenhalt innan skörd. Hög vattenhalt samt eventuella angrepp i fält ska vara styrande för skördearbetet och för vilken behandling den skördade grödan ska ges.
	Mo4.3 QCP		Skördetidpunkt för vallfodergrönmassa ska så långt det är möjligt anpassas till det skördestadium som är lämpligast med hänsyn till val av konserveringsmetod.	För vallfoder som ska ensileras ska så hög sockerhalt som möjligt eftersträvas, vilket betyder begynnande axgång för gräs och begynnande knoppsättning för baljväxter. Skörd på eftermiddagen är av samma skäl att föredra framför skörd på morgonen.
	Mo4.4 QCP		Vid skörd av vall ska försiktighet iakttas så att den skördade massan inte kontamineras.	Exempel på objekt som kan kontaminera skörden är jord, skräp(längs vägkanter).
Mo 5 Transport från fält.	Mo5.1 CCP Kemisk och mikrobiologisk kontaminering från vagnar och transportfordon.		Vagnar och andra fordon som används för transport av skördade produkter ska vara täta, väl rengjorda och lämpliga för ändamålet.	Företaget ska: a) kunna redogöra för hur transportvagnar och -fordon förberetts för ändamålet, särskilt om vagnarna använts till annat gods som kan medföra risk för kontaminering.
	Mo5.2 QCP Fysisk, kemisk och mikrobiologisk kontaminering vid transport.		Alla frö- och spannmålstransporter från och till gården ska vara täckta med presenning.	Företaget ska: a) ha presenningar tillgängliga för täckning.
Mo 6 Mottagning och buffert-/mellanlagring	Mo6.1.1 CCP Fysisk, kemisk och mikrobiologisk kontaminering vid mottagning i tippgröp.	6.1	Åtgärder ska vidtas så att föroreningar eller vatten inte hamnar i tippgroppen.	Företaget ska: a) förhindra att regn och markvatten kan rinna in i tippgroppen. Det ska finnas skydd och/eller en lutning som förhindrar inläckage av vatten b) vid nybyggnation konstruera tippgroppen upphöjd så att regnvatten inte kan rinna in c) förhindra att föroreningar hamnar i tippgroppen t.ex.genom följande åtgärder: – Hårdgjord, rengöringsbar uppkörningsyta (asfalt, betong el. motsvarande), av minst 6 m längd, ska ansluta till tippgroppen. – Tippning ska göras utan att man kör över tippgroppen. Avlastning ska ske genom att sidotippa eller backa intill ekipaget. – Om tippgroppen måste köras över vid avlastning ska den täckas med t.ex. pressening vid överfart. – vid behov rengöra däck på transportfordon och vagn
	Mo6.1.2 CCP Fysisk, kemisk och mikrobiologisk kontaminering vid mottagning i tippgröp.	6.2	Tippgröp ska vara rengjord och täckt när den inte används.	Företaget ska: a) rengöra tippgröp efter avslutad inlagring b) hålla tippgroppen täckt. Detta gäller inte mellan tömningar under skörd.

	Mo6.2.1 CCP Fysisk, kemisk och mikrobiologisk kontaminering vid mottagning och buffert-/mellanlagring på platta.	6.3	Platta för tillfällig hantering/ lagring ska vara utformad och placerad så att lagrad vara inte skadas av inträngande vatten eller blir kontaminerad av främmande ämnen eller redskap/föremål.	Företaget ska: a) se till att plattan är avgränsad och anlagd med väl fungerande vattenavrinning b) rengöra plattan väl före användning. Eventuellt oljespill från maskiner och redskap ska noggrant tas om hand innan lagring kan ske.
	Mo6.2.2 CCP Kemisk kontaminering vid mottagning och buffert-/mellanlagring på platta.	6.4	Vid hantering på platta ska rutiner för omhändertagande av oljespill finnas.	Företaget ska: a) se till att absorberande medel och annan nödvändig utrustning finns tillgänglig på gården. Företaget <u>bör använda vegetabilisk hydraulolja i lastmaskin vi plathantering</u>
	Mo6.2.3 CCP Mikrobiologisk kontaminering vid mottagning och buffert-/mellanlagring på platta.	6.5	Vid tillfällig lagring på hårdjord platta eller annan form av buffertlagring ska regelbundna temperaturmätningar göras.	Företaget ska dokumentera temperaturmätningar i journal. Det ska finnas beredskap för att övervaka och vid behov kyla skördad spannmål till en nivå som möjliggör lagring utan att produkten skadas, i väntan på torkning
	Mo6.2.4 CCP	6.6	Vid buffertlagring/ tillfällig lagring i väntan på torkning, ska det tillses att hygieniska lagringsförhållanden kan upprätthållas.	Företaget ska: a) hålla området runt lagret i ett sådant skick att det inte attraherar fåglar och gnagare b) omhänderta avrens så att risken för återkontaminering minimeras och att fåglar och gnagare inte attraheras.
Grundförutsättningar för torkning, konservering och lagring i fasta anläggningar	GF 1.1 CCP Fysisk, kemisk och mikrobiologisk kontaminering vid hantering av skördad produkt i fast anläggning.		Anläggning för torkning/ konservering och lagring - ska hållas i gott skick så att den hanterade varan inte utsätts för fukt och kondens eller exponeras för kontaminering.	Företaget ska kunna redogöra för och visa hur rutiner för reparations- och underhållsarbetet upprätthålls.
	GF 1.2 CCP		Anläggning för torkning/ konservering och lagring - samt utrustning som används i hantering av råvaran ska rengöras noggrant minst en gång om året före skörd. Övrig tid ska den hållas kontinuerligt städad och i god ordning.	Företaget ska: a) dokumentera årlig rengöring i t.ex. almanacka eller dagbok b) löpande vid behov genomföra grovrengöring av anläggningen. Ett exempel på en bra rengöringsrutin är att direkt efter tömning göra en grovrengöring och att sedan göra en finrengöring innan ny inlagring sker.
	GF 1.3 CCP Kemisk kontaminering vid hantering av skördad produkt i fast anläggning.		Vid rengöring och sanering av lagerutrymmen och tork- och lagerutrustning ska endast godkända rengöringsmedel användas.	Företaget ska kunna visa att använda rengörings- och sameringsmedel är godkända för ändamålet.

	GF 1.4 CCP		En eventuell lagersanering ska dokumenteras och anmälas till köparen i god tid före leverans.	Företaget ska dokumentera silobeteckning, saneringsföretag, sanerings-preparat, preparatkoncentration, orsak till behandling, behandlingsdatum och karenstid.
	GF 1.5 QCP Kemisk kontaminering vid torkning av skördad produkt.		Rökgaser från t.ex. oljeförbränning får ej användas vid torkning.	Företaget ska: a) kunna uppvisa att rökgaser inte leds in i torken. Undantag är då gasol eller naturgas används som bränsle och då under förutsättning att så kallad låg NOx-brännare används.
	GF 1.6 CCP Mikrobiologisk kontaminering vid hantering av skördad produkt i fast anläggning.		Det ska finnas ett aktivt förebyggande arbete mot skadegörare.	Företaget ska: a) hålla området runt lagret i ett sådant skick att det inte attraherar fåglar och gnagare b) omhänderta avrens så att risken för återkontaminering minimeras och att fåglar och gnagare inte attraheras. c) upprätta särskilda platser och rutiner för hantering och förvaring av avfall d) ta bort eller klippa vegetation runt byggnader som kan ge skydd för skadedjur.
	GF 1.7 CCP		Lagringsutrymmet ska vara fågelsäkrat.	Företaget ska: a) se till att lagringsutrymmet har täta väggar, stängda portar och dörrar b) hålla silor, fickor och planlager täckta.
	GF 1.8 CCP Fysisk kontaminering vid hantering av skördad produkt i fast anläggning.		Lagring ska ske så att det inte finns risk för att glasbitar/skärvor eller andra främmande föremål kan hamna i råvaran.	Företaget ska: a) använda splitterskyddad belysningsarmatur b) säkra eventuella fönster så att splitter inte kan hamna i råvaran.
	GF1.9 QCP Fysisk och mikrobiologisk kontaminering i samband med skörd och inläggning i silo.		Inläggning av grönmassa för ensilering ska vara väl organiserad och ske med goda rutiner för hygienisk behandling.	Silon ska vara väl rengjord före inläggning. För plansilo gäller att skördad grönmassa så fort som möjligt ska läggas på plats i silon för att därefter packas omsorgsfullt. Fordon som används för packning ska ha väl rengjorda hjul och kontrolleras före användning så att inget oljeläckage förekommer. I tornsilo ska inläggningen ske i takt med packningen så att inga ojämnheter uppstår.
Mo 7 Torkning/ konservering				

	Mo7.1.1 CCP Mikrobiologisk kontaminering vid torkning av skördad produkt p.g.a felaktiga torkrutiner.	7.4	För skördad vara som ska långtidslagras som torkad (mer än 6 mån) ska vattenhalten snabbt sänkas till nivåer som möjliggör lagring utan risk förtillväxt av mögelsvampar och andra skadliga mikroorganismer.	Företaget ska: a) kunna uppvisa torkjournal där uppnådda lagringsvattenhalter noterats. Exempel på torkjournal finns i producentpärmerna eller på www.svensksigill.se . Rekommenderade riktvärden för vattenhalt vid långtidslagring, vilket också gäller vid användning till foder: - spannmål max 14 % - oljevaxter max 9%(bör justeras ner vid hög oljehalt) - foderärt max 15% - matärt max 16% (Ange gärna var torkjournal finns och vem/vilka som är ansvarig för mätningar och registrering i journal.)
	Mo7.2 QCP	7.5	För vara som inte ska långtidslagras ska det finnas rutiner för övervakning av temperatur och vattenhalt samt beredskap för åtgärder vid eventuell värmebildning under lagring.	Det ska finnas en journal över gjorda mätningar som visar att acceptabla lagringsförhållanden har upprätthållits. Företaget ska också kunna redogöra för vilka åtgärder(kylning/ luftning) man kan sätta in om värmebildning skulle uppstå i ett lagrat parti.
	Mo7.3 QCP Fysisk och mikrobiologisk kontaminering vid foderkonservering i slang		Vid inlagring, under lagertiden och vid uttagning ska risker för kontaminering och varans exponering för luft minimeras.	Vid slanglagring direkt på mark ska rena, väl-dränerade och hårdgjorda ytor väljas. Vid lagring i hel slang ska underlaget jämnas av och säkras från föremål som kan göra hål i slangerna. Under lagringstiden ska slangarna regelbundet kontrolleras och vid behov repareras för att förhindra lufttillträde och angrepp av mögelsvampar och skadedjur. Uttagning ska planeras så att det inte blir för långa mellanrum i tid mellan tillfällena.
	Mo7.4 QCP Fysisk och mikrobiologisk kontaminering vid foderkonservering med syrabehandling.		För foderspannmål, -ärt och åkerbönor som konserveras genom syrabehandling ska hygieniska förhållanden säkras samt doseringsanvisningar i förhållande till vattenhalt följas.	Lufffri miljö ska säkerställas under behandling och lagring, liksom hantering under goda hygieniska förhållanden, fritt jord och gödsel. Syran ska fördelas jämnt jämnt i behandlade partier. I ärtor och bönor ska behandlingen delas på två tillfällen om vattenhalten är över 25%.
Mo 8 Lagring				
	Mo8.1 CoP Mikrobiologisk kontaminering vid lagring av skördad och torkad produkt p.g.a. orenheter i varan.		Den torkade varan ska lagras med så låg avrenshalt som möjligt.	Företaget ska: a) låta varan passera en väl fungerande aspiratör eller liknande utrustning före inlagring.

	Mo8.2.1 QCP Mikrobiologisk kontaminering vid lagring av skördad och torkad produkt till följd av värmeutveckling i lagret.	Regelbunden temperaturkontroll av lagrad vara ska ske och dokumenteras.	Företaget ska: a) mäta temperatur i lagrad vara 1 gång/vecka under de 4 – 6 första veckorna efter inlagring b) därefter mäta temperatur minst 1 gång/månad fram till leverans. Temperaturkontrollen ska göras med någon av följande metoder: manuellt med hjälp av rör och termometer, med "spjuttermometer", eller genom automatisk temperaturkontroll i fast system. Om inte någon av de ovan uppräknade metoderna fungerar ska rundkörning ske och temperaturmätning göras i samband med en sådan. Mer information finns i producentpärmerna eller på www.svensksigill.se .
	Mo8.2.2 QCP Mikrobiologisk kontaminering vid lagring av skördad och torkad produkt.	Kylning/luftning ska kunna ske vid behov.	Företaget ska kunna visa att det finns rutiner och utrustning för kylning/luftning om behov skulle uppstå.
	Mo8.3 CCP Kontaminering vid lagring av skördad och torkad produkt p.g.a. oförutsedda händelser	Det ska finnas beredskap för att agera vid händelser som kan påverka kvalitén, t.ex. höjning av temperaturen, vattenskada, skadedjurs-angrepp.	Kvalitetspåverkande händelser och vidtagna åtgärder ska dokumenteras i en journal (t.ex. torkjournal)
	Mo8.4 CCP Mikrobiologisk kontaminering vid lagring av skördad och torkad produkt p.g.a. felaktig mätutrustning	Vattenhaltsmätare ska kalibreras minst en gång per säsong och tillfället ska dokumenteras. Om snabbvattenhaltsmätare används vid vattenhaltsbestämning ska denna vara kalibrerad med ugnsmetod eller motsvarande.	Företaget ska: a) kunna uppvisa dokumentation av kalibrering av vattenhaltsmätare.
	Mo 8.5 QCP Mikrobiologisk kontaminering i ensilerat foder p.g.a. lufttillträde.	Täckning av plansilo och plast på rundbalar ska regelbundet kontrolleras för att säkerställa att den lufttäta förseglingen är intakt.	Eventuella håligheter ska lags utan dröjsmål.
Mo 9 Leverans/transport	Mo9.1 CCP Kemisk och mikrobiologisk kontaminering från vagnar och transportfordon.	Vagnar och andra fordon som används för transport av skördade produkter ska vara täta, väl rengjorda och lämpliga för ändamålet.	Företaget ska: a) kunna redogöra för hur transportvagnar och -fordon förberetts för ändamålet, särskilt om vagnarna använts till annat gods som kan medföra risk för kontaminering.
	Mo9.2 CCP Fysisk, kemisk och mikrobiologisk kontaminering vid transport.	Alla frö- och spannmålstransporter från och till gården ska vara täckta med presenning.	Företaget ska: a) ha presenningar tillgängliga för täckning.
Övriga grundförutsättningar			

	Registrering hos myndighet		Foderanläggningar ska vara registrerade hos Jordbruksverket.	Registrering ska kunna verifieras med dokumentation.
	Spårbarhet		Livsmedel och foder som säljs från företaget ska kunna spåras till mottagaren.	Företaget ska för den certifierade produktionen: a) kunna uppvisa dokumentation med vars hjälp produkterna kan spåras till mottagaren. Ska innehålla information om produktslag, mängd, leveransdatum och till vilken juridisk person leveransen skett b) spara dokumentationen i minst 5 år.